

LÁZÁRY RENÉ SÁNDOR

Algonkin csillagének

Éneklő csillagok vagyunk –
 A fényünk csengve száll, szabad.
 Zengő tűzmadarak vagyunk –
 Átszárnyalunk égboltokat.
 A szellemeknek száz utat,
 A Nagy Szellemnek új kaput
 Mi tárunk, kóbor csillagok.
 Közöttünk három gyors vadász –
 Medvét kergetnek fönt s alant,
 Keresztül mély világokon
 Medvét vadásztak mindig is –
 Idők előtt, időtlenül.
 Lepillantunk mi, csillagok –
 Hegyek csúcsára cseng a fény,
 Hegységek sziklaéneke.

Amerikai rokonunk, Dr. Andrew Coleman még 1904-ben Kolozsvárra, a Mamanék címére postázott néhány jellegzetesen Északamerikai könyvet és tudós kiadványt – pusztán kedvességéből. Megköszöntem, válaszelevelben, hőn és illón – azóta semmi hírem, sem tőle, sem felőle. (Így már az amerikai rokonságról sem tudunk semmit.) Az algonkin indiánok dalára Dr. Coleman egyik küldeményében lapoztam rá, a tudományos munka szerzője Charles Godfrey Leland – „Kulskap and other algonkin legends” (New-York and London, 1902). Lefordítottam, enyhén át is írtam Maros-Vásárhelyen, 1908. november 18-án.

Mondogató a nyulakról

Gyulai Pálnak

A házinyulai Gyulai Pálnak
 Naponta többször özszeházasodnak –
 Aztán Gyulai Pálnak
 Pajzán nyulai válnak.

Kolozsvárott, 1874. december 29-én

Teremtésmonda, Kelet-Afrika (Dinkák dalolják Dél-Szudánban)

Isten az ősidőkben világokat teremtett.
Termő tüzekbe vájt – megint formázott egy napot.
És jön és megy a nap, jön-megy, és újra visszatér.
Termő vizekbe vájt megint – formázott egy holdat.
És jön és megy a hold, jön-megy, és újra visszatér.
Termő egekbe, földbe vájt – formázott egy embert.
És jön és megy az ember, jön-megy, de vissza nem tér.

Kordofán alatt, a Fehér Nílus vidékén, ötven éve Archibald Blacksmith-szel kalandoztunk, akkor figyeltünk fel a feketék dalára... Khartoumban Archibald föl is jegyezte pontosan, magának, még 1879 őszén, majd pedig november folyamán, amikor megbetegedtem, párnám mögé lopta a sátorkórházban, amíg feküdtem – megőriztem... Marosvásárhelyt fordítottam, írtam át, ma, 1929. október 19-én.

Lábjegyzet Lázár René Sándor verseihez

■ Lázár René Sándor 1859. szeptember 17-én született Kolozsvárott. 1890-től már főleg Marosvásárhelyen élt – Marossárpatakon hunyt el 1929 októberében. Költői műveinek és írott hagyatékának méltó felfedezése még hosszú ideig váratott magára. Verseinek legelső (bár elenyésző) része csak 1992 augusztusában került elő a marosvásárhelyi Molter-hagyatékból, aztán később mind kisebb és nagyobb adagokban, de szinte véletlenszerűen, a Teleki Téka titkosított állományából, illetőleg a költő özvegyének, Vajdaréthy Júliának hosszan lappangó hagyatékából, továbbá más, korabeli (részben családi, részben baráti) hagyatékokból is. Igen terjedelmes, bár eléggé szétszórt lírai életműről lévén szó, még a Lázár-versek és verstörédek, változatok meg másolatok, átírások és fordítások vagy a prózai fragmentumok számát tekintve sem bocsátkozhatunk elhamarkodott számításokba, sem előzetes mérlegelésekbe, mert a már-már egészen mutatkozó szövegtörzset még újabb meglepetéseket is tarthat – földolgozása roppant időigényes, hosszú évekre rúghat, ám kétségtelenül folyamatban van. (Közzéteszi: Kovács András Ferenc.)